

Názov projektu :

**„POVODIE HORNEJ NITRY – OPATRENIA NA PREVENCIU PRED POVODŇAMI
A SUCHOM“**

PROGRAM: **„PRISPÔSOBENIE SA ZMENE KLÍMY – PREVENCIA POVODNÍ A SUCHA“**

OPATRENIE: **VODY HORNEJ NITRY PRE JEJ ĽUDÍ**

VYHLASOVATEĽ : **ÚRAD VLÁDY SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

ŽIADATEĽ : **SVP, Š.p. OZ PIEŠŤANY**

KÓD VÝZVY : **ACC01**

1. STRUČNÁ CHARAKTERISTIKA PROJEKTOV

1. *Rybany-Bebrava, vodozádržné objekty*

Ďalšie opatrenia, ktoré vychádzajú z analýzy sú navrhované pozdĺž obce Rybany. Jedná sa o ľavostrannú hrádzu (jednostranná hrádza pozdĺž obce) a ochranného múrika. Ochranná hrádza a ochranný múrik nad obcou umožňuje využitie inundácie na dočasnú akumuláciu vody bez ohrozenia intravilánu obce. Pri extrémnych prietokoch sa jedná o zadržanie objemu cca 150 000 m³

2. *Žitná Radiša-Rakovec, prehrádzka a stabilizácia koryta*

Na prítokoch Bebravy sa navrhuje opatrenie na toku Rakovec (tvorí prítok toku Radiša) za účelom vylepšenia pomerov na toku Radiša, ktorá preteká cez Žitnú Radišu, Uhrovec a Bánovce n.Bebravou. Jedná sa o prehrádzku so zadržaným objemom cca 500 m³ a so stabilizáciou koryta medzi prehrádzkou a zaústením do toku Radiša. Stabilizácia je navrhovaná ako protiezózne opatrenie s prvkami na spomalenie prietoku.

3. *Nadlice-Nadlický potok, sfunkčnenie jestvujúceho poldra*

Jedná sa o jestvujúci polder čiastočne zanesený, bez bezpečnostného prepadu. Za účelom sfunkčnenia sa navrhuje navýšenie hrádze s dobudovaním bezpečnostného priepadu, čiastočná úprava koryta v rámci zátopy vrátane odstránenia nánosov.

Jestvujúca hrádza poldra je v dĺžke 150 m a výšky 5,0 m. Po sfunkčnení predpokladáme akumulačný objem cca 80 000 m³ (s súčasnosti je možné uvažovať cca 47 000m³).

4. *Nováky – vodozádržné opatrenia na toku Nitra*

Navrhované opatrenia nad hornou haťou pozostávajú z jednostrannej stabilizácie koryta lomovým kameňom, pri zachovaní brehovej vegetácie, v dĺžke 530 m, priečnej ľavostrannej homogénnej a pravostrannej ochrannej homogénnej hrádze. Priečna hrádza umožní akumuláciu vody v ľavostrannej inundácii a zamedzí priamemu ohrozeniu mesta Nováky pri vyliatí z koryta v upravovanom úseku. Pri extrémnych prietokoch sa vytvorí akumulácia cca 50 000 m³.

Pod hornou haťou navrhované opatrenia pozostávajú z navýšenia jestvujúcej homogénnej hrádze za účelom zvýšenia ochrany pred povodňovými prietokmi.

5. *Protipovodňové opatrenia v meste Nováky, lokalita Brod*

Predmetom opatrenia je využitie pôvodného koryta (lokalita Brod) na akumuláciu a odvedenie dažďových vôd z povrchového odtoku. Jedná sa o úpravu vrátane vyústenia do toku Nitra, na ktorom je osadený uzáver na regulovanie odtoku.

Súčasťou úpravy sú aj kamenné dnové prehrádzky, ktorých úlohou je spomaľovanie odtoku vody.

6. *Protipovodňové opatrenia v meste Nováky, lokalita Lelovský potok*

Navrhované opatrenia sa týkajú Lelovského potoka, ktorý počas zvýšených prietokov priamo ohrozuje intravilán mesta Nováky. Navrhované opatrenie pozostáva z revitalizácie upraveného úseku a z úpravy v neupravenej časti.

7. *Lehota pod Vtáčnikom – Lehotský potok, oprava prehrádzky*

Opatrenie sa týka opravy jestvujúcej prehrádzky na Lehotskom potoku. Prehrádzka je v súčasnosti nefunkčná a akumulčný priestor je zanesený. Pôvodná drôtokamenná prehrádzka bola v dĺžke 25 m a s výškou cca 5 m. Po oprave by mal byť vytvorený akumulčný priestor o objeme cca 500 m³.

8. *Veľké Uherce – Dráhožica, oprava vodnej nádrže*

Jedná sa o vodnú nádrž s hrádzou v dĺžke 300 m, s max. výškou nad terénom 11,4 m. Opatrenie sa týka opravy betónového združeného funkčného objektu, ktorý je v súčasnosti v havarijnom stave. Súčasťou združeného funkčného objektu je dnová výpusť 1,2 x 1,2 m s max kapacitou 12,0 m³ (s tabuľovým uzáverom), bezpečnostný prepád dĺžky 33 m s kapacitou 22 m³ (pri prepádovej výške 0,5 m), čelné stavidlá a čelné priepady, odvádzacia stôlna 2,5x3,6 dĺžky 23,5 m a vývar šírky 2,5 m, dĺžka 19,8 m.

Celkový dosiahnuteľný zásobný objem je 887 000 m³, využitelný objem pred opravou uvažujeme cca 540 000 m³.

Súčasťou opatrenia je aj odstránenie nánosov a kontrola objektov dostupných po vypustení nádrže.

9. *Handlová - stabilizačné opatrenia na toku Handlovka*

Opatrenia pozostávajú zo stabilizácie toku Handlovka. Opatrenie slúži ako protierózne opatrenie s prvkami na spomalenie odtoku.

Súčasťou predmetného opatrenia je aj dobudovanie obojstranného ochranného múrika na priamu ochranu intravilánu mesta pred povodňovými prietokmi.

10. *Opatrenia na prítokoch Handlovky*

Opatrenie pozostáva z vybudovania prehrádzok na čiastočnú akumuláciu vody a na spomalenie odtoku. Prehrádzky budú slúžiť zároveň aj ako protierózne opatrenie. Prehrádzky sú navrhované na nasledovných prítokoch : Račí potok, potok Jalovec a potok Horeňovo. Uvažujeme s akumulčným objemom prehrádzky cca 30 m³.

11. *Handlová – vodozádržné opatrenia v rámci intravilánu mesta*

Opatrenie sa týka odvedenia dažďových vôd z povrchového odtoku zo spevnených plôch (chodníkov) v rámci intravilánu mesta do vsaku, vytvoreného zo vsakovacích blokov., uložených pod zelenými plochami.

2. ZÁVER

Cieľom projektu je znižovať zraniteľnosť ľudí hornej Nitry a ekosystémov voči klimatickým zmenám.

Za účelom vyhodnotenia resp. overenia výstupov projektu bude spracovaná **dopadová štúdia**. Súčasťou štúdie bude aj zhodnotenie jednotlivých parametrov navrhovaných opatrení.